

NOTRE-hankkeen neljäs sidosryhmätapaaminen Seinäjoella

5.2.2025

Notre-hanke kokoaa sosiaali- ja terveydenhuollon digitaalisen toimialan osaajajoukon puolivuosittain keskustelemaan alueen toiminnoista. Sidosryhmään on valikoitunut laaja joukko osaajia yrityksistä, eri asteen oppilaitoksista, sosiaali- ja terveydenhuollosta sekä kolmannelta sektorilta. Notre-hankkeen yhtenä keskeisenä toimena on koota alueen osaajat yhteen miettimään yhteistyötä, sosiaali- ja terveydenhuollon digitalisaation alueellisen ekosysteemin toimintaa sekä jakaa keskeistä tietoa eri toimijoiden välillä.

Notre hankkeen tavoitteena on hyödyntää hankkeessa mukana olevien toimijoiden oppimisympäristöjä, muodostamalla verkosto niiden ympärille. Oppimisympäristöjen yhteistyöllä pyritään tukemaan alueiden startup-yritysten tuotekehitystä ja mahdollistamaan myös EU-tason yhteistyö. Verkoston avulla saadaan yrityksille tietoa muiden hankkeessa mukana olevien maiden markkinoista ja mahdollisuuksista. Alueellisesti Notre-hanke tukee maakuntastrategian tavoitteita sekä seuraavan kauden suunnitelmia.

Maakuntastrategia 2050

Maakuntastrategian alustavia pitkän tähtäimen tavoitteistoa ja visioita on määritelty viime syksyn aikana. Maakuntastrategian valmistelut ovat alkaneet keväällä 2024 skenaarioiden päivityksellä, ja työ jatkuu tulevana keväänä maakuntaohjelman laadinnalla.

Tavoitteiden osalta on tunnistettu merkittäviä haasteita, kuten maakunnan väestörakenteen muutokset, muuttotappiollisuus, alueen yritysperustan kapeus ja koulutuksen tason nostaminen alueella. Etelä-Pohjanmaan vahvuuksia ovat tiivis pk-yrityskenttä ja asema merkittävänä ruokamaakuntana, jota pyritään

edelleen kehittämään. Tavoitteena on saavuttaa asema Euroopan vastuullisimpana ruokamaakuntana.

Uudistuminen on maakunnalle elinehto teknologian kehityksen kiihtyessä. Keskeistä on yritysperustan lisääminen erityisesti osaamisintensiivisillä aloilla, yritysten tuotekehityksen tukeminen, teknologian tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntäminen ja palvelutuotannon lisääminen.

Strategiassa hyvinvointiteema näkyy erityisesti elämänlaadun, turvallisuuden, viihtyvyyden ja hyvinvoinnin vahvistamisena, työurien pidentämisenä ja hyvinvointiteknologian osaamisen tarpeen lisäämisenä. Digitaalisuus jatkuvan oppimisen näkökulmasta nostetaan esiin tärkeänä seikkana. Notre-hankkeen tavoitteena on tukea maakuntaohjelman laadintaa erityisesti innovaatioilla, jotka liittyvät ikääntyvään väestöön.

Maakuntaohjelman 2026–2029 ja älykkään erikoistumisen strategian päivitys pohjautuu pitkän tähtäimen tavoitteiden linjauksiin. Alustavat pitkän tähtäimen tavoitteet julkaistaan Etelä-Pohjanmaan liiton verkkosivuilla alkuvuodesta.

SoTe digitalisaatioyhteistyö yliopistokeskuksen kanssa Notre hankkeessa

Seinäjoen (Tampereen yliopisto) yliopistokeskuksessa on käynnissä useita sosiaali- ja terveydenhuollon digitalisaation projekteja. Tärkeimmät tämänhetkiset Horizon-hankkeet keskittyvät terveydenhoidollisiin päätöksenteontukitoimiin. Tällä hetkellä tehdään tutkimusta varsinkin sydän- ja verisuonitauteihin liittyen. Tampereen yliopisto koordinoi kahta kansainvälistä projektia (https://smash-hcm.eu/ ja https://projects.tuni.fi/percard/) ja toimii työpaketin johtajana kolmannessa (https://cvdlink-project.eu/). Yhteistyötä tehdään myös Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen kanssa. Esimerkiksi kehitetään uusia tiedonkeruumenetelmiä tehohoidon datoille. Digitaalisen terveyden & hyvinvointiteknologian osaamisverkosto -hanke (https://innokaupungit.fi/teemat/digiterveys/) on juuri päättynyt ja sen loppuraporttia ja tuloksia tullaan käsittelemään seuraavassa sidosryhmätapaamisessa.

LOWO Oy uusin startup Notre -hankkeessa

LOWO Oy:n MinunArkeni-sovelluksen avulla voidaan rekisteröidä kaikki käyttäjän arkeen liittyvät tapahtumat ja tarvittaessa jakaa ne kaikille asianomaisille. Näin omaiset ja hoitohenkilökunta saavat yhtenäisen kuvan kokonaistilanteesta reaaliaikaisesti. Sovellus luo henkilökuvan iäkkäästä läheisestä ja käyttäjät pääsevät lähemmäksi läheistään, jonka arjessa ei voi olla fyysisesti läsnä. Käytännösssä MinunArkeni on reaaliaikainen reissuvihko, johon voidaan kirjata huomiot arjen sujumisesta ja elämän pienistä hetkistä.

Kuva 1. Notre sidosryhmäkokous 8.1.2025 (kuva Kirsi Paavola, 2025).

Yhteenveto

Notre-hankkeen sidosryhmä nosti esille ajankohtaisen aiheen ikääntyvien ihmisten digitaalisten taitojen, tietoturvan ja toiminnallisten rajoitteiden huomioimisesta hankkeissa. Olisi laajemmin ja aidosti kartoitettava ikääntyvien suhtautuminen digitalisaatioon. Mitkä ovat ikääntyvien omat näkemykset tai mitä pelkoja ja toiveita heillä itsellään on digiteknologian käytöstä? Nämä asiat tulisi tutkia osallistavilla menetelmillä, kuten haastattelun, kyselyn tai työpajojen avulla. NOTRE-hankkeen tekemä haastattelututkimus on kovin suppea, mutta suuntaa antava huomiolle, että loppukäyttäjät eivät ole vielä valmiita ottamaan etäpalveluita ja digitalisaatiota käyttöön laajemmin.

Todettiin myös, että monilla ikääntyneillä on toiminnallisia rajoitteita, kuten näön heikkenemistä, heikentynyt hienomotoriikka tai muistisairauksien vaikutuksia, jotka vaikeuttavat teknologian käyttöä. Tuotekehittely käyttäjäystävällisemmille laitteille ja sovelluksille, joissa otetaan huomioon esimerkiksi yksinkertaisuus, helppo navigointi ja selkeä ohjeistus on äärimmäisen tärkeää. Myös koulutusta tulisi kohdentaa niille, jotka eivät vielä osaa.

Muistisairaita arvioidaan vuonna 20240 olevan Suomessa noin 247 000. Etelä-Pohjanmaalla on jo nyt 7000 muistisairasta, ja määrä kasvaa noin 1000:lla vuosittain. Tämä tarkoittaa sitä, että tarvitaan pikaisesti alueelle suunnattuja kehittämishankkeita ja ratkaisuja. Yksi mahdollinen esimerkki voisi olla hoiva-alan eläköityneet ammattilaiset, jotka voisi kouluttaa digitukihenkilöiksi esimerkiksi muistisairaille ja muille ikääntyneille.

Kirjoittajat ovat Interreg -rahoitteisen NOTRE-hankkeen toimijoita ja sidosryhmäläisiä. NOTRE on kolmivuotinen hanke Interreg Europe -ohjelman, joka muun muassa pyrkii tukemaan teknologia-alan startup-

yrityksiä uusien tuoteideoiden kehittämisessä ja markkinoille saamisessa.

Sami Perälä
kehittämispäällikkö, hyvinvointiteknologia
SeAMK, hyvinvointi ja luovuus

Kirsi Paavola
projektipäällikkö
SeAMK, hyvinvointi ja luovuus

Julia Haapasaari
kehittämisasiantuntija
Etelä-Pohjanmaan liitto

Miika Laurila
yhteyspäällikkö
Etelä-Pohjanmaan liitto

Mark van Gils
professori
Tampereen yliopisto

Kirjoittajat ovat Interreg-rahoitteisen NOTRE-hankkeen toimijoita ja sidosryhmäläisiä. NOTRE on kolmivuotinen Interreg Europe -ohjelman hanke , joka muun muassa pyrkii tukemaan teknologia-alan startup-yrityksiä uusien tuoteideoiden kehittämisessä ja markkinoille saamisessa.

Lähteet

Etelä-Pohjanmaan Liitto (i.a.). *Maakuntastrategia.* Haettu 28.1.2025. https://epliitto.fi/aluekehitys/maakuntasuunnitelma-ja-ohjelma/

LOWO. (i.a.). Haettu 28.1.2025. https://lowo.fi/

Muistiliitto (2024). *Muistisairauteen sairastuu huomattavasti aiempaa arvioitua useampi.* Haettu 28.1.2025. https://muistiliitto.fi/muistisairauteen-sairastuu-huomattavasti-aiempaa-arvioitua-useampi/

Notre-hanke. (i.a.). Haettu 28.1.2025. https://projektit.app-staging.seamk.hion.dev/hyvinvointi-ja-luovuus/notre/